

Опошнян Олександр Іванович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава

Лебедик Леся Вікторівна,

доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецтвознавства
та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка,
м. Полтава

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Для успішної й ефективної дії системи планування роботи закладу позашкільної освіти слід створити такі організаційно-педагогічні умови модернізації системи планування роботи закладу позашкільної освіти: а) розподіл і делегування повноважень керівника закладу позашкільної освіти і його підлеглих; б) проєктування і перспективне бачення діяльності закладу щодо планування роботи закладу позашкільної освіти; в) дотримання у процесі планування усіх вимог нормативних документів, виконання усіх передбачених ними процедур створення, погодження, затвердження документації з планування роботи закладу позашкільної освіти.

Отже, зупинимося на першій організаційно-педагогічній умові, важливій для модернізації системи планування роботи закладу позашкільної освіти – розподілі і делегуванні повноважень між керівником закладу позашкільної освіти і його підлеглими. Заклад позашкільної освіти є освітньою організацією, яка складається з групи людей (педагогів, учнів, батьків), діяльність яких координується директором для досягнення поставлених загальних цілей – отримання споживачами (дітьми) якісних освітніх послуг, чому присвячена уся системна підготовка педагогів для закладів позашкільної освіти [1–11].

Делегування є процесом передання частини функцій (робочих завдань) і повноважень керівника одному чи декільком підлеглим. Делегування завдань є процесом психологічно важким. Часто керівник закладу позашкільної освіти, схильний до стереотипів, не може доручити підлеглому частину своєї роботи. Поширеними стереотипами є такі міркування: я виконаю роботу якісніше; простіше самому виконати роботу, ніж вчити інших і пояснювати їм специфіку процесу; підлеглий скористається ситуацією, щоб показати, що він може краще за керівника виконувати роботу; претендуватиме на цю посаду.

Основними цілями делегування завдань є: а) звільнити час керівника закладу освіти для виконання важливіших завдань; б) підвищити довіру в колективі; в) мотивувати роботу працівників закладу позашкільної освіти; г) спонукати працівників ефективніше та різнобічно використовувати свої професійні знання і навички; д) перевірити сумлінність працівників.

Успішність делегування завдань визначають три чинники: 1) чітке формулювання завдання; 2) правильний вибір виконавця, який має необхідні знання та навички; 3) грамотна взаємодія керівника і підлеглого. Доцільно використовувати делегування, коли: а) керівник розуміє, що підлеглий може виконати роботу краще, ніж він; б) зайнятість не дає можливості йому вирішити проблему; в) він намагається сприяти підвищенню професійності підлеглих; г) необхідним є вільний час для вирішення важливіших завдань. Делегування повноважень має такі переваги: а) підвищується якість управлінських рішень, оскільки їх приймають ті працівники, що мають найбільшу компетентність, більш повну і достовірну інформацію; б) у підлеглих розвиваються ініціатива, підприємливість, бажання самостійно і творчо працювати; в) керівник звільняється від виконання другорядних робіт; г) розширюється обсяг функцій, завдань, що виконує заклад позашкільної освіти. Перешкоджають вдалому делегуванню повноважень: а) недовіра до підлеглих; б) недооцінка здібностей підлеглих.

Список використаних джерел:

1. Лебедик Л. В. Ефективні здоров'язберігаючі технології позашкільної освіти в умовах війни. Освіта, наука та культура України в світі: мобільність, глобалізація, інклюзія : збірник тез Міжнародного науково-практичного симпозиуму, 23-24 серпня 2022 р. за заг. ред. З. П. Ленів. Львів, 2022. С. 150–155.

2. Лебедик Л. В. Загальнодидактичні принципи підготовки педагогів закладів позашкільної освіти на основі настанов Григорія Сковороди. *Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 2–4 груд. 2022 р. / за заг. ред. к.ю.н. Д. С. Луніна. Полтава, 2022. С. 96–99.

3. Лебедик Л. В. Підготовка педагогів для закладів позашкільної освіти на засадах партнерства у контексті Української Хартії вільної людини. *Формування національної ідентичності українця через цінності Української Хартії вільної людини* : науковий, методичний, інформаційний збірник ТОКШПО / ред : О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, та ін. Тернопіль : ТОКШПО, 2022. С. 270–274.

4. Лебедик Л. Погляди Григорія Сковороди на виховання. *Григорій Сковорода і Паїсії Величковський: постаті на тлі епохи* : зб. наук. пр. за результатами Всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 29 листоп. 2012 р. / ред. кол. : Т. В. Онішко, І. М. Петренко, В. В. Сарапин. Полтава : ПУЕТ, 2013. С. 105–108.

5. Лебедик Л. В. Розвиток професійної компетентності педагогів закладів позашкільної освіти на основі педагогічних поглядів Григорія Сковороди. *Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних орієнтирів Григорія Сковороди* : колективна монографія / за заг. ред. к.ю.н. Д. С. Луніна. Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2022. С. 89–97.

6. Лебедик Л. В. Технології навчання майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти на засадах Української Хартії вільної людини. *Ціннісні орієнтири сучасної освіти в умовах сьогодення крізь призму Української Хартії вільної людини* : науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / ред. : О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, та ін. Тернопіль : ТОКШПО, 2023. С. 247–251.

7. Стрельников В. Ю. Виховання духовних цінностей учнівської молоді як основи здоров'я особистості. *Взаємодія духовного й фізичного*

виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості : збірник статей за матеріалами VI Міжнар. наук.-практ. конф., Слов'янськ, Україна, 21–22 берез. 2019 р. / гол. ред. В. М. Пристинський. Слов'янськ, 2019. С. 76–84.

8. Стрельніков В. Ю. Концептуальні засади підвищення кваліфікації педагогів закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. *Освітній фактор* : всеукраїнський наук.-пед. журнал. 2022. С. 106–109.

9. Стрельніков В. Ю. Технології «діадної взаємодії» та ситуаційного навчання студентів. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. 71. С. 34–38.

10. Lebedyk L. V. Possibilities of application of the a person-centered approach in the training of teachers of out-of-school education institutions. *ScientificWorldJournalIssue*. №19. Part 4 May 2023. P. 42–51.

11. Lebedyk L., Strelnikov V. Educational space of continuous education of teachers: a facilitating approach. *Educational space: post-non-classical perspectives* / Eds. D. Kamenova, S. Arkhyrova. Varna, 2023. P. 128–157.

Парфанович Андрій Ярославович,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава

Парфанович Іванна Іванівна,

доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри соціальної роботи і менеджменту
соціокультурної діяльності Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ

Оскільки життя сьогодні зазнає впливу низки факторів, що безумовно негативно відображаються на здоров'ї людей, як ніколи, необхідно змінити ставлення до свого здоров'я та умов проживання. Серед них: швидкий темп життя; підвищення дії стресових чинників; урбанізація; посилення дії випромінювань; забруднення навколишнього середовища; погіршення якості